

Statistiek gemeente Ambt Hardenberg over 1850

Bron: In- en uitgaande stukken, d.d. 01-06-1851

Brief aan de Commissaris des Konings:

In voldoening aan uw besluit van den 28 april jl. waarin eenige statistieke opgaven worden verlangd, heb ik de eer te berigten:

1. dat het aantal der in het afgelopen jaar door de veldwachters en politie bedienden in deze gemeente gedane bekeuringen heeft bedragen tien.
2. dat er in deze gemeente twee beurtveren bestaan als: een van deze gemeente (Dedemsvaart) op Zwolle; en een van deze gemeente (Dedemsvaart) op Hasselt.

In het beurtveer op Zwolle worden twee vaartuigen gebruikt waarvan een overdekt vaartuig metende 19 tonnen, hetwelk in het jaar 1850 42 malen heen en terug de reis heeft volbragt en een overdekte trekschuit metende 7 tonnen, welke over dat tijdstip 90 keeren van hier is vertrokken en weder in de gemeente aangekomen is.

In het beurtveer op Hasselt worden mede twee vaartuigen gebruikt, zijnde beide overdekte trekschuiten metende ieder 22½ ton, welke gezamenlijk 170 keeren de reis heen en terug hebben volbragt.

3. dat de gezondheidstoestand van de ingezetenen in de eerste vijf maanden van 1851 volgens opgave van heeren geneeskundigen alleszins gunstig is geweest en er geene epidemische of besmettelijke ziekten geheerscht hebben. Zijnde in dat tijdvak geboren 81 en overleden 45 personen.

4. dat de staat der veldgewassen in het laatst der afgelopen maand mei was als volgt:

- rogge zeer gunstig

- oliezaad zeer gunstig

- aardappelen achterlijk, wegens het aanhoudend koude natte weder; op eenige lage akkers was deze veldvrucht zelfs nog niet te voorschijn gekomen

- gras en hooilanden hebben over het algemeen een treurig aanzien, wegens de koude natte weergesteldheid die eerst onlangs door schrale droogte is opgevolgd en wel bepaaldelijk die groengronden welke aan de oevers der Vecht en Radewijkerbeek liggen en eerst voor weinige dagen van het water zijn bevrijd geworden.

- de hoogere groengronden welke gemest zijn kan men ook nog niet gunstig noemen, en leveren nog weinig gras op; alzoo de winter voorraad reeds lang verteerd is leed het vee in de afgelopen maand gebrek, hier en daar zijn geheele stukken rogge tot voedsel voor het vee afgemaaid; en men stelt zich ook niet anders voor dan dat de zomer van 1851 een zeer ongunstig gras- en hooigewas zal opleveren.

- de boekweit is men op de zandgronden begonnen te zaaijen; men maakt zich zeer bezorgd dat het zaaijen van boekweit in de veenen dat voor een groot gedeelte van de bevolking dezer gemeente eene levensquaestie is, eerst heel laat zou kunnen plaats hebben, daar er eene langdurige droogte gevorderd wordt om de veenakkers tot branden geschikt te maken. De droogte welke voor eenige dagen is ingevallen heeft de moed echter weder doen herleven.

- omtrent andere gewassen als haver, garst enz. valt op dit oogenblik nog niets op te merken daar deze nu eerst gezaaid worden.

- tot heden toe is er nog geene ziekte in eenig veldgewas bespeurd.

5. dat er sedert 1 januari jl. geene landverhuizers uit de gemeente zijn vertrokken.